

HRVATSKA PSIHOLOŠKA KOMORA

Na temelju članka 31. Zakona o psihološkoj djelatnosti (»Narodne novine«, broj 98/19, 18/22), članka 19. stavka 1. Statuta Hrvatske psihološke komore (»Narodne novine«, broj 21/21, 109/22) i članka 6. stavka 1. Pravilnika o psiholozima vježbenicima KLASA: 011-02/22-03/03, URBROJ: 251-375/01-01-22-5 Upravni odbor Hrvatske psihološke komore na 56. sjednici, donosi

PLAN I PROGRAM

VJEŽBENIČKOG STAŽA U PODRUČJU KLINIČKE PSIHOLOGIJE

I. OPĆE ODREDBE

Predmet Plana i programa

Članak 1.

- (1) Ovim Planom i programom vježbeničkog staža u području kliničke psihologije (dalje: Plan i program) ostvaruje se osposobljavanje psihologa vježbenika za praktičnu primjenu psihološke dijagnostike i savjetodavni rad te ovladavanje specifičnim znanjima i vještinama u području kliničke psihologije.
- (2) Odredbe ovog Plana i programa odgovarajuće se primjenjuju i na provođenje vježbeničkog staža u području zdravstvene psihologije.

Rodna ravnopravnost

Članak 2.

Izrazi koji se koriste u ovom Planu i programu, a imaju rodno značenje, bez obzira jesu li korišteni u muškom ili ženskom rodu, obuhvaćaju na jednak način muški i ženski rod.

Pojmovi

Članak 3.

- (1) Pojam korisnika psiholoških usluga u smislu ovog Pravilnika na jednak način obuhvaća pojam korisnika psiholoških usluga u smislu propisa kojim se uređuje područje psihološke djelatnosti i pojam pacijenta u smislu propisa kojima se uređuje područje zdravstva.
- (2) Ostali pojmovi koji se koriste u ovom Planu i programu imaju značenja utvrđena propisom kojim se uređuje područje psihološke djelatnosti i općim aktom Komore kojim je uređen vježbenički staž psihologa vježbenika.

Znanja i vještine u području kliničke psihologije

Članak 4.

Uspješnim dovršetkom vježbeničkog staža prema ovom Planu i programu psiholog vježbenik steći će znanja i vještine potrebne za:

1. Planiranje i organiziranje vlastitog rada u području kliničke psihologije.
2. Planiranje i nabavljanje psihodijagnostičkih sredstava za potrebe rada u području kliničke psihologije.
3. Prikupljanje podataka o korisniku psiholoških usluga i analiza prikupljene dokumentacije.
4. Provođenje psihologijskog intervjua s korisnikom psiholoških usluga.
5. Provođenje individualnog i grupnog savjetovanja i tretmana u području kliničke psihologije.
6. Primjena prikladnih psihodijagnostičkih sredstava u radu s korisnicima psiholoških usluga.
7. Provedba kvalitativne analize, integracije i interpretacije rezultata psihološke procjene.
8. Pisanje psiholoških nalaza i mišljenja.
9. Provođenje edukacija korisnika psiholoških usluga i članova njegove obitelji s ciljem bolje psihosocijalne prilagodbe na zdravstveno stanje.
10. Educiranje drugih stručnjaka i građana o različitim psihološkim pojavnostima s ciljem promicanja zdravlja i prevencije bolesti.
11. Dokumentiranje pruženih usluga psihološke procjene i psihološke skrbi i primijenjenih psiholoških postupaka te pohrana psihološke dokumentacije.
12. Suradnja s drugim stručnjacima interdisciplinarnih timova u zdravstvenom sustavu i stručnjacima drugih struka u drugim suradnim sustavima (socijalna skrb, pravosuđe i dr.).
13. Stručno osposobljavanje i unaprjeđivanje osobnih i profesionalnih kompetencija u području psihološke procjene i psihološke skrbi.
14. Prezentacijske i samoprezentacijske kompetencije.

Planiranje i organiziranje vlastitog rada

Članak 5.

Planiranje i organiziranje vlastitog rada u području kliničke psihologije obuhvaća:

- upoznavanje sa zakonskom regulativom u području psihološke djelatnosti i zdravstvene zaštite (Ustav Republike Hrvatske, Zakon o radu, Zakon o psihološkoj djelatnosti, Zakon o zdravstvenoj zaštiti, Zakon o zaštiti prava pacijenata, Zakon o zaštiti osoba s duševnim smetnjama, Pravilnik o psihodijagnostičkim sredstvima, Pravilnik o psiholozima vježbenicima, Kodeks etike psihološke djelatnosti, Standardi rada kliničkih i zdravstvenih psihologa, Etički kodeks za rad s djecom, upoznavanje s etičkim načelima specifičnim za rad kliničkog psihologa),
- upoznavanje sa strukturom ustanove i djelatnostima koje se u njoj provode,

- upoznavanje s poslovima i zadacima mentora koje će psiholog vježbenik opažati i u njima sudjelovati,
- proučavanje i rasprava s mentorom o stručnoj literaturi po preporuci mentora, a radi stjecanja specifičnih znanja koja su mu potrebna za rad s korisnicima psiholoških usluga,
- planiranje i organiziranje provedbe aktivnosti psihologa u području psihološke procjene i psihološke skrbi uz poznavanje prioriteta i vremenskih okvira potrebnih za provedbu pojedinih aktivnosti,
- poznavanje uloge pojedinih stručnjaka u zdravstvenom sustavu u svrhu suradnje u procjeni korisnika psiholoških usluga i drugim profesionalnim aktivnostima.

Planiranje i nabavljanje psihodijagnostičkih sredstava

Članak 6.

Planiranje i nabavljanje psihodijagnostičkih sredstava za potrebe rada u području kliničke psihologije obuhvaća:

- poznavanje i odabir psihodijagnostičkih sredstava potrebnih za rad u području kliničke psihologije,
- iniciranje nabave relevantnih suvremenih psihodijagnostičkih sredstava potrebnih za rad u području kliničke psihologije poznajući uvjete njihove nabave.

Prikupljanje podataka o korisniku psiholoških usluga i analiza prikupljene dokumentacije

Članak 7.

Prikupljanje podataka o korisniku psiholoških usluga i analiza prikupljene dokumentacije obuhvaća:

- pridržavanje Etičkog kodeksa psihološke djelatnosti u profesionalnom radu,
- svladavanje samostalnog određivanja relevantnih izvora podataka o korisniku psiholoških usluga potrebnih za psihološku procjenu i/ili intervenciju,
- svladavanje samostalne procjene relevantnosti prikupljenih podataka iz dokumentacije o korisniku psiholoških usluga.

Provođenje psihologijskog intervjua

Članak 8.

Provođenje psihologijskog intervjua s korisnicima psiholoških usluga obuhvaća:

- poznavanje obilježja i strukture različitih vrsta psihologijskog intervjua te samostalno određivanje svrhe njegove primjene,
- svladavanje samostalnog strukturiranja i provođenja psihologijskog intervjua s korisnikom psiholoških usluga,
- svladavanje samostalnog opažanja i interpretiranja verbalnih i neverbalnih ponašanja korisnika psiholoških usluga u svrhu psihologijske procjene,

- svladavanje izgrađivanja odnosa povjerenja s korisnikom psiholoških usluga koristeći učinkovite komunikacijske vještine temeljene na aktivnom slušanju, iskazivanju empatije i uvažavanju korisnika psiholoških usluga,
- učenje vještina provođenja dijagnostičkog kliničkog intervjua (određivanje svrhe i cilja intervjua, odabir strukture intervjua ovisno o ciljevima, uspostavljenje odnosa povjerenja s korisnikom psiholoških usluga),
- razvijanje komunikacijskih vještina (aktivno slušanje, postavljanje pitanja, parafraziranje, identificiranje problema i tegoba te postavljanje dijagnostičkih hipoteza),
- opažanje tijekom intervjuiranja,
- upoznavanje sa specifičnostima intervjuiranja s različitim kategorijama intervjuiranih,
- upoznavanje s ograničenjima intervjua.

Provođenje individualnog i grupnog savjetovanja i tretmana

Članak 9.

Provođenje individualnog i grupnog savjetovanja i tretmana u području kliničke psihologije obuhvaća:

- upoznavanje s načelima i tehnikama psihološkog savjetovanja,
- upoznavanje s temeljnim značajkama glavnih psihoterapijskih pravaca,
- svladavanje samostalnog provođenja psihološkog savjetovanja korisnika psiholoških usluga poznajući načela i tehnike individualnog i grupnog psihološkog savjetovanja te temeljne značajke glavnih psihoterapijskih pravaca,
- evaluacija procesa i učinaka savjetovanja/tretmana i unaprjeđivanje procesa temeljem provedene evaluacije.

Primjena psihodijagnostičkih sredstava

Članak 10.

Primjena prikladnih psihodijagnostičkih sredstava u radu s korisnicima psiholoških usluga obuhvaća:

- odabir i primjena prikladnih psihodijagnostičkih sredstava ovisno o svrsi psihološke procjene,
- svladavanje samostalnog vrednovanja rezultata testiranja korisnika psiholoških usluga u skladu s psihometrijskim normama za pojedino psihodijagnostičko sredstvo,
- svladavanje samostalne primjene osnovnih postupaka statističke analize podataka,
- upoznavanje s procesom psihodijagnostike različitih poremećaja (razvojnih, poremećaja prilagodbe, psihijatrijskih, psihosomatskih, psihoorganskih i dr.),
- upoznavanje s psihodijagnostičkim sredstvima i njihovom namjenom,
- osposobljavanje za primjenu i interpretaciju psihodijagnostičkih sredstava koja se koriste za procjenu kognitivnih sposobnosti (općih intelektualnih sposobnosti, percepcije, pažnje i pamćenja te ostalih kognitivnih sposobnosti ovisno o ciljevima procjene),
- osposobljavanje za primjenu razvojnih ljestvica u radu s djecom,

- upoznavanje s primjenom i interpretacijom psihodijagnostičkih sredstva koja se koriste za procjenu ličnosti i specifičnih tegoba (testovi i upitnici ličnosti, projektivne tehnike i dr.),
- upoznavanje sa ograničenjima psihodijagnostičkih sredstava,
- upoznavanje s načinom unosa podataka u dosje korisnika psiholoških usluga i vođenje psihološke kartoteke, zakonom propisana nabava testova, pohranjivanjem i čuvanjem testovnog materijala.

Provedba kvalitativne analize, integracije i interpretacije rezultata psihološke procjene

Članak 11.

Provedba kvalitativne analize, integracije i interpretacije rezultata psihološke procjene obuhvaća:

- svladavanje samostalne analize i integracije rezultata primijenjenih psihodijagnostičkih sredstava i ostalih primijenjenih psiholoških postupaka,
- svladavanje samostalne interpretacije rezultata psihološke procjene na temelju suvremenih znanstvenih spoznaja iz razvojne psihologije, psihologije ličnosti, kliničke psihologije i psihopatologije, zdravstvene psihologije i socijalne psihologije.

Izrada psiholoških nalaza i mišljenja

Članak 12.

Izrada psiholoških nalaza i mišljenja obuhvaća:

- svladavanje samostalnog strukturiranja i pisanja psihološkog nalaza i mišljenja u skladu sa svrhom psihološke procjene i etičkim načelima struke,
- integracija podataka dobivenih intervjuom i primjenom psihodijagnostičkih sredstava,
- razvijanje vještine integracije podataka dobivenih različitim tehnikama u cjelovitu sliku koja odgovara ciljevima psihodijagnostičke procjene,
- upoznavanje korisnika psiholoških usluga s rezultatima procjene, stjecanje vještine upoznavanja korisnika psiholoških usluga s rezultatima procjene te specifičnosti vezane uz posebno osjetljive situacije (u radu s djecom, parovima, psihijatrijskim bolesnicima i sl.).

Provođenje psihoedukacije i savjetovanja

Članak 13.

Provođenje psihoedukacije i savjetovanja korisnika psiholoških usluga i članova njihovih obitelji obuhvaća:

- primjena suvremenih znanstvenih spoznaja iz područja razvojne psihologije, psihologije ličnosti, socijalne psihologije, psihopatologije te kliničke i zdravstvene psihologije u radu s korisnikom psiholoških usluga,
- razvijanje vještine psihoedukacije različitih kategorija korisnika psiholoških usluga,
- razvijanje osnovnih savjetodavnih kompetencija,

- vođenje individualnih i grupnih savjetodavnih razgovora,
- osmišljavanje psihoedukativnih programa za korisnike psiholoških usluga i članove njihovih obitelji,
- svladavanje samostalnog provođenja edukacija korisnika psiholoških usluga i članova njegove obitelji s ciljem bolje psihosocijalne prilagodbe na različite situacije poznajući načela učenja i poučavanja,
- korištenje moderne tehnologije za razvoj psiholoških usluga u skladu s potrebama korisnika psiholoških usluga i društvene zajednice,
- evaluacija učinka edukacije kroz praćenje promjena u psihosocijalnoj prilagodbi korisnika psiholoških usluga i članova obitelji te, po potrebi, unaprjeđivanje edukacijskih programa.

Educiranje drugih stručnjaka i građana o različitim psihološkim pojavnostima

Članak 14.

Educiranje drugih stručnjaka i građana o različitim psihološkim pojavnostima s ciljem promicanja zdravlja i prevencije bolesti obuhvaća:

- samostalno ili u timu, osmišljavanje preventivnih i psiholoških programa podrške u svrhu očuvanja i unaprjeđivanja zdravlja, kvalitete života te prevencije bolesti,
- osmišljavanje programa psihoedukacije drugih stručnjaka u području psihosocijalne i zdravstvene zaštite građana s ciljem promicanja zdravlja i prevencije bolesti,
- korištenje moderne tehnologije za razvoj psiholoških usluga u skladu s potrebama korisnika psiholoških usluga i društvene zajednice,
- provođenje edukacija drugih stručnjaka i građana o različitim psihološkim pojavnostima s ciljem promicanja zdravlja i prevencije bolesti,
- evaluacija ishoda i učinka edukacijskih preventivnih programa, programa podrške i ostalih psihologijskih intervencija čiji je cilj promicanje zdravlja i prevencije bolesti kroz praćenje promjena u stavovima i zdravstvenim ponašanjima polaznika te, po potrebi, unaprjeđivanja programa.

Dokumentiranje pruženih usluga psihološke procjene te pohrana psihološke dokumentacije

Članak 15.

Dokumentiranje pruženih usluga zdravstvene zaštite i primijenjenih psiholoških postupaka te pohrana psihološke dokumentacije obuhvaća:

- organiziranje i sistematiziranje vođenja dokumentacije o vlastitom radu i primijenjenim psihološkim postupcima u skladu s propisima u području zdravstvene zaštite i propisima u području psihološke djelatnosti,
- poznavanje zakona, propisa i protokola koji se odnose na pohranu, čuvanje i korištenje psihodijagnostičkih sredstava i psihološke dokumentacije,
- pohranjivanje i arhiviranje psihološke dokumentaciju u skladu s propisima u području zdravstvene zaštite i propisima u području psihološke djelatnosti.

Suradnja s drugim stručnjacima i stručnjacima drugih struka

Članak 16.

Suradnja s drugim stručnjacima interdisciplinarnih timova u zdravstvenom sustavu i stručnjacima drugih struka u drugim sustavima s kojima se ostvaruje suradnja (socijalna skrb, pravosuđe i dr.) obuhvaća:

- upoznavanje uloga stručnjaka u sustavu zdravstvene zaštite u svrhu suradnje u procjeni korisnika psiholoških usluga i drugim profesionalnim aktivnostima,
- dogovaranje i organizacija provedbe stručnih aktivnosti u suradnji s drugim stručnjacima interdisciplinarnih timova u zdravstvenom sustavu i stručnjacima drugih struka u drugim sustavima s kojima se ostvaruje suradnja, koristeći učinkovite komunikacijske vještine,
- upoznavanje modela suradnje s liječnicima, odgojnim i obrazovnim ustanovama, Hrvatskim zavodom za socijalni rad i drugim ustanovama u području socijalne skrbi.

Stručno osposobljavanje i unaprjeđivanje osobnih i profesionalnih kompetencija

Članak 17.

Stručno osposobljavanje i unaprjeđivanje osobnih i profesionalnih kompetencija u području kliničke psihologije obuhvaća:

- prepoznavanje područja i spoznaja iz kojih je potrebno daljnje usavršavanje za učinkovitiji stručni rad u području kliničke psihologije i znati odabrati relevantne edukativne programe,
- metakognitivno procjenjivanje vlastitih profesionalnih kompetencija,
- poznavanje i primjena strategije zaštite vlastitog mentalnog zdravlja radi prevencije sagorijevanja na poslu.

Prezentacijske i samoprezentacijske tehnike

Članak 18.

Prezentacijske i samoprezentacijske tehnike obuhvaćaju sposobnost prezentiranja znanja i vještina iz područja kliničke psihologije (prezentacija rada na stručnom skupu, konferenciji i sl., kompletna obrada i pisani prikaz složenog kliničkog slučaja, rad s grupom korisnika psiholoških usluga i/ili obitelji korisnika psiholoških usluga, priprema i vođenje radionice i dr.).

II. ZAVRŠNE ODREDBE

Prestanak važenja

Članak 19.

Danom stupanja na snagu ovog Plana i programa prestaje važiti Program vježbeničkog staža kliničkog psihologa.

Stupanje na snagu Plana i programa

Članak 20.

Ovaj Plan i program stupa na snagu osmog dana od dana objave na mrežnoj stranici

Komore.

KLASA: 011-02/23-05/11

URBROJ: 251-375/01-02-24-9

Zagreb, 31. siječnja 2024.

**PREDSJEDNIK
HRVATSKE PSIHOLOŠKE KOMORE**

Dejvid Zombori

